

Honnyi Levelek, Tudósítások, és Egyebek.

Nro. 43.

A' Magyar Kurir 74-dik darabjához.

Tudományos Dolgoz.

Jelentések.

A' Magyar és Német Lexicon harmadik kiadásának Német Magyar Része, a' mallyen most nevezetes jobbitások és szem-betűnő bővítések tétettek, a' jövő tavasz felé a' sajtó alól kiszabadúl. A' Deák-Magyar Lexicon, sokkal több árkusokból álló lévén, valamivel későbbre készülhet el. Ennek kidolgozásában kútfőül különösen Scheller, Kirsch (a' Born új kiadása) Lexiconai és a' Páriz Pápai Dictionáriuma szolgáltak. A' kinyomtatásra olyan módot kerestünk ki, hogy annál fogva a' Tanuló Magyar Ifjuság ezeket a' szükséges Oskolai Könyveket oltsón megszerezhesse. Sőt, az idők környűállásaihoz képest, arról is gondoskodtunk, hogy az itt kinevezett Részetket, a' kiknek talám tsak ezekre léssen leg nagyobb szükségek, magokban 's egyenként is megvehessék. A' volt ugyan szándékunk, hogy ezek a' Lexiconok három nyelven adattassanakki: de egy árkustpró-bául kisedetvén, általláttuk, hogy így mindenik Rész két két vastag (mindössze hat) darabra mene; következésképpen azt tsak a' tehetősebb Tanulók szerzehtetnék meg. Az is nyilvánvaló dolog, hogy a' három nyelvű Lexiconban mindenkor sok a' hijánosság, a' mellyet kípótolni nem lehet. A' Magyar Német és Magyar Deák Részek az elsőbbeknek megjelenések után mindjárt nyomtatás alá bortsáttanak.

Bétsben Sept. 12-dikén 1815.

Márton Jósef.

Professor.

nak sok esztendők óta munkába vala egy igen jeles Munkája, mellyet ez a' Tudós és igen Erdemes Hazafi fáradohatatlan szorgalmatossága már tsakugyan végre is hajtott ilyen Titulus alatt. *Szótár, mellyben sok Magyar szókhöz hasonló hangú idegen szókat rendbe szedett Gyarmathi Sámuel, Orvos D. a' Göttingai Tudós Társaság Tagja.* (Vocabularium, in quo plurima Hungaricis Vocibus consona variarum ligvarum Vocabula collegit S. Gy.)

A' Munka Ábétzerendben adja elő a' Magyar Szókat, 's utánna tétetik a' szó jelentése Deákül, azután pedig az, hogy mitsoda más idegen nyelvbéli szóhoz hasonlít, p. o. Anglus, Arabs, Cháldeai, Dalmata, Dánus, Deák, Észthus, Finus, Frantzia, Görög, Hollandus, Illyrus, Lappon, Lengyel, Mógol, Német, Oláh, Orosz, Osztyak, Persa, Portugallus, Rátz, Szerbus, Slávus, Tseh, Tatár, Török, 's a' t. szóhoz; mellyek mindénütt az első egy vagy két betűjök által a' szó eleibetétetnek. Mind ezeket 35 többnyire igen nevezetes, Lexiconokból szedte össze a' Tudós Szerző, mellyeknek neveik a' Munka előtt előszámláltatnak. Vagyon még a' Munka előtt Engel Úrnak a' Szerzőhöz intézett igen tudós rövid Disertatiója ezen matériáról, a' melly különösen megérdemli, hogy világot lsson.

Kezem között lévén, sőt már a' Hivatalbéli megvisgálás alól is kiszabadulván ez a' Munka, szándékozom azt itt Bétsbenkinyomtatatni, annyival inkább, hogy mindenek, valakik a' kézírást látták, e' felől nem tsak leg jobb itélettel vagynak, hanem annak minel elebb lehető kijövetelét is ohajttják és sürgetik. Melyre nézve, alább írt,

Orvos Doktor Gyarmathi Sámuel Úr-

jelentem, hogy ezt a Munkát a maga költségén ki fogom nyomtattatni, olyan formában 's ugyan olyan betűkkel, mint van nyomtatva Prof. Márton Ur Magyar Német Lexiconjának az újabb kiadása. Így mintegy 7. 8. árkusnyi nagyságú lesz, és az arra legfeljebb is egy forintra fog menni. Egyedül csak az a tzelom, hogy ezen igen betses Munkával a Literatúrában gyönyörködő Házámfiainak kedveskedhessenek, 's az arra fordítandó költség az árrából kikerüljön; mellyre nézve szándékomat prae-numeratio öszveszedése által gyanuba hozni nem akarván, csak arra kérek minden Tit, Hazafiakat, kik ezen Munkát megszerezni szándékoznak, méltóztassák betses neveiket a következő helyeken felírni, úgymint Posouban: Schwaiger, Landes, Könyvtárosknál.

Győrben. Schwaiger Könyvár.
Pesten. Eggenberger, Kilián, Hartlehen.
Debreczben. Csáthy. / Central University
Kolosvárott. Prof. Szilágyi, és Gutman Uraknál.
Kassán. Landerer Könyváros Urnál.
Enyeden. Prof. és Doktor Baritz Urnál.
Maros Vásárhelyen. Prof. Antál Urnál.
Bétsben, a kinek úgy tettik, magamnál.

A subscriptiót az itt kinevezett Munkára annyival szükségesebbnek tartom, mivel a papiros drágaságát tekintetbe vévén, tsak annyi számmal akarok Exemplárokat nyomtattatni, a mennyire szükség léssen.

Nem lesz feleslegvaló azt ezen Munka ajánlására említenünk, hogy itt Bétsben egy Erdemes Tudós Hazafi, látván ezen Szótárt, annak kinyomtattatására segedelműl ötven forintokat ajánlott.

Pántzél Dániel.

Utolsó Jegyzések.

A Párisi levelek erősítik, hogy annak a hadi ítélőszeknek, melly a Marschal Ney megítélésére kineveztetett, ezen személyek a tagjai: Marschal Jourdan az előlülő; Marschal Victor, Marschal Marmont, és Maison, Claparede 's Villate nevű Generálisok pedig a tanácsosok.

A nevezetes Regnault de St. Jean d'Angely, módot talált reá, hogy a Havrei kikötőhelyben hajóra ülven Amérikába el-evezzon.

Marschal Neyről ilyen jegyzéseket adott ki egy Párisi levél. — Május 20-dik napján 1814-ben jött ki egy rendelés, melyben így szollott a Király: — „A mi ötséuk, Marschal Ney, a Királyi Vasas, Dragonyos, Vadász, és Lántas seregek fő vezérévé neveztetik.“ — Mártz. 11-dik napján így írtak a Párisi újságok: Marschal Ney kérte a Királyt, hogy rendelje ki ötet is valahova, a hol hűségét megbizonyithassa. A Király így felelt: *Számot tartok az úr hűségéhez.* — Ney felettébb való buzgósággal megtsókolván a Király kezit, így felelt — Legszebb napja életemnek a' leszen, mellyen Felséged eránt való hűségemet megmútathatom.“ — Ugyan ez a Ney ékkeppen szollott 1815-ben Mártzius 13-dikán, azon proklamátziójában, mellyet az alatta lévő ármádához intézett: — „A Bourbonok ügye örökre oda van; a törvényes uralkodó ház ismét thrónusra ül; a mi szép országunkon tsak Napoleon uralkodhat. Végezetre győzedelmeskedik a szabadság, és ezta mi Felséges Fejedelmünk örökre megerössíti.“

Sept. 13-dik napján adtak 100 Forint Huszas pénzért 334 forintot Váltótedu-
tában Egy Csász. aranyért 15 forintot 53 kr.